

ЗВУК И РЕЧ

70 година Музиколошког института САНУ

Програм прославе

Музиколошки институт САНУ
Београд, 2018.

ЗВУК И РЕЧ

70 година Музиколошког института САНУ

Програм прославе

Уредници издања

Ивана Медић

Катарина Томашевић

Милош Маринковић

*Аутори филма о Музиколошком
институту САНУ*

Бојана Радовановић

Милош Браловић

Аутори текстова

Александар Васић

Јелена Јовановић

Данка Лајић Михајловић

Наташа Марјановић

Ивана Медић

Биљана Милановић

Мелита Милин

Весна Пено

Даница Петровић

Катарина Томашевић

Програм прославе 70. годишњице рада Музиколошког института САНУ финансијски је подржало Министарство културе и информисања Републике Србије

САДРЖАЈ

Реч директорке	7
Музиколошки институт САНУ	8
Петар Коњовић, оснивач Музиколошког института САНУ	10
СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА Београд, Српска академија наука и уметности, Свечана сала 3. децембар 2018. године у 12 часова	11
<p>ФОРУМ МУЗИКОЛОШКОГ ИНСТИТУТА САНУ Циклус МЛАДИ ИСТРАЖИВАЧИ Београд, Српска академија наука и уметности, 12:00 часова септембар – октобар 2018.</p>	
Марија Маглов <i>О чему говоримо када говоримо о медију/медијима у музикологији?</i> 17. септембар 2018.	15
Моника Новаковић <i>Silentium est aurum: тишина у филму на примеру филмова Le Samouraï (1967), Goya's Ghosts (2006), The Artist (2011) и Acts of Vengeance (2017)</i> 24. септембар 2018.	16
Милош Браловић <i>Умерени модернизам: од значења појма до уодношавања друштвених појава и композиторских поетика</i> 1. октобар 2018.	17

<p>Бојана Радовановић <i>Глас и тело као предмет истраживања – поглед из музикологије</i> 8. октобар 2018.</p>	18
<p>Милош Маринковић <i>О могућем тумачењу српско-хрватских културних односа посредством написа о музици на страницама Danice ilirske</i> 15. октобар 2018.</p>	19
<p>Вања Спасић <i>Вредновање културе / вредновање у култури: Опера Народног позоришта у Београду (1970–1990)</i> 29. октобар 2018.</p>	20
<p>ЦИКЛУС ПРЕДАВАЊА МУЗИКОЛОГИЈА И ЕТНОМУЗИКОЛОГИЈА ДАНАС Београд, Задужбина Илије М. Коларца, Мала сала, 19:30 часова новембар 2018.</p>	
<p>Биљана Милановић <i>Музика и позориште у српским заробљеничким логорима у Аустроугарској током Великог рата</i> 6. новембар 2018.</p>	23
<p>Катарина Томашевић <i>Интернационалне звезде на концертном подијуму Коларчевог народног универзитета (1932–1941)</i> 6. новембар 2018.</p>	24
<p>Мелита Милин <i>Духовне димензије композиторског опуса Љубице Марић</i> 13. новембар 2018.</p>	25
<p>Ивана Медић <i>Музика изгубљене генерације: стваралаштво Вука Куленовића у САД</i> 13. новембар 2018.</p>	26

Весна Пено <i>Српско црквено појање кроз векове</i> 20. новембар 2018.	27
Јелена Јовановић <i>Делатност Црквеног хора „Свети Јован Дамаскин“, византијско појање и актуелизација инструмента кавала у Београду деведесетих година XX века</i> 20. новембар 2018.	28
Наташа Марјановић <i>Музика у приватном животу Срба у XIX веку</i> 27. новембар 2018.	29
Марија Думнић Вилотијевић <i>Староградска музика у Београду: означавање жанра и његова улога у дефинисању звучног пејзажа</i> 27. новембар 2018.	30
КОНФЕРЕНЦИЈЕ, НАУЧНИ СКУПОВИ, ГОСТУЈУЋА ПРЕДАВАЊА	
Међународна интердисциплинарна конференција <i>Квантна музика (и изван ње)</i> – <i>Музика и нове технологије у XXI веку</i> Организатори: Музиколошки институт САНУ и Центар за промоцију науке Београд, Српска академија наука и уметности, 21–22. март 2018.	32
Међународни научни скуп <i>Руско-српске појачке везе</i> Организатор: Музиколошки институт САНУ Београд, Српска академија наука и уметности, 22–23. октобар 2018.	34
Гостујуће предавање Иван Муди / Ivan Moody Centro de Estudos de Sociologia e Estética Musical, Lisbon, Portugal <i>The Compass Revisited: Rewriting Histories of Music in the South</i> Београд, Српска академија наука и уметности, сала 3, први спрат 16. новембар 2018. у 12 часова	36

КОНЦЕРТИ	
<p>Концерт српске традиционалне – црквене и фолклорне музике Галерија Српске академије наука и уметности 19. новембар 2018. у 18 часова Учествују: чланице хорава <i>Света Касијана</i> и <i>Свети Јован Дамаскин</i>; гуслар Вељко Ђурановић; женска певачка група <i>Моба</i>; гајдаши Вања Илијев и Филип Богдановић; Студијски хор Музиколошког института САНУ, диригент Александар Брујић</p>	38
<p>Концерт солистичке и камерне музике српских композитора Галерија Српске академије наука и уметности 3. децембар 2018. у 18 часова Учествују: Ивана Медић, клавир; Стефан Петровић, виолина; Катарина Хаџи-Антић Татић, клавир; Марија Брајковић, сопран; Гудачки квартет <i>Elebach</i> Програм: Петар Коњовић, Милоје Милојевић, Јосип Славенски, Василије Мокрањац, Станојло Рајичић, Дејан Деспић</p>	43
<p>Концертантна музика српских композитора Велика дворана Коларчеве задужбине 5. децембар 2018. године у 20 часова Учествују: Камерни оркестар Гудачи Св. Ђорђа; диригент Владимир Куленовић; солисти: Срђан Грујић, виолина; Љубомир Милановић, виола; Зоран Анић, гитара Програм: Љубица Марић, Иван Јевтић, Властимир Трајковић, Вук Куленовић</p>	46
<p>Директори Музиколошког института САНУ од оснивања до данас</p>	52
<p>Сарадници Музиколошког института САНУ</p>	53

Милош Браловић

Умерени модернизам: од значења појма до уодношавања друштвених појава и композиторских поетика

Појам *модернизам* у себи садржи бројне, често контрадикторне вишеструкости и вишеслојности. Стога један од мојих циљева јесте да се поставе основне смернице за његово дефинисање. Поред тога покушаћу да дефинишем и један њему сродан појам, а то је *умерени модернизам*, при чему ме посебно занима њихово међусобно уодношавање, као и неке локалне особености. *Умерени модернизам* се, на нашим просторима, као доминантна стилска оријентација, јавља током педесетих година XX века, у виду одговора на претходну, кратку, али осетну доктрину *социјалистичког реализма* у првим послератним годинама. Стога се поставља питање како се поједине поетике аутора трансформишу/формирају током шесте деценије XX века. У том периоду, на београдској музичкој сцени присутне су три генерације композитора: 1) генерација која је врхунац каријере доживела у међуратном периоду (Петар Коњовић, Стеван Христић, Јосип Славенски и др.); 2) генерација чија најзначајнија остварења настају управо током шесте деценије („прашка група“, Предраг Милошевић, Драгутин Чолић, Милан Ристић, Љубица Марић, Станојло Рајичић и други); 3) млада генерација, чије се поетике формирају током шесте деценије (Василије Мокрањац, Драгутин Гостушки, Енрико Јосиф, Александар Обрадовић, Душан Радић, Дејан Деспић, Владан Радовановић и други). Према томе, биће речи о композиторима друге генерације, будући да се њихове поетике формирају у неким од најтурбулентнијих тренутака људске историје, а током педесетих година њихово зрело стваралаштво постаје оно које сматрамо кључним за дефинисање умереног модернизма на нашим просторима. Дакле, покушао бих да представим начине на који су се њихове поетике трансформисале и, заједно уз бројне друге факторе, довеле до конституисања умереног модернизма у српској музици.

Милош Браловић је истраживач-приправник у Музиколошком институту САНУ и студент докторских студија музикологије на Факултету музичке уметности у Београду. Завршио је основне и мастер студије музикологије на истом факултету. Члан је Музиколошког друштва Србије и један је од оснивача и члан Удружења за презервацију, истраживање и промоцију музике *Српски композитори*. Поља интересовања укључују проблеме везане за дефинисање модернизма у уметности и музици, с посебним освртом на српску музику (у Југославији) у периоду пре и после Другог светског рата.